KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.4.2020 r.
COM(2020) 172 final

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia marginesu na nieprzewidziane wydatki w 2020 r. w celu zapewnienia państwom członkowskim wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i zasilenia Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności/rescEU dodatkowymi środkami w reakcji na pandemię COVID-19

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

W rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określającym wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020[1] („rozporządzenie w sprawie WRF") przewidziano możliwość uruchomienia marginesu na nieprzewidziane wydatki w wysokości nieprzekraczającej 0,03 % dochodu narodowego brutto państw UE-28, jako ostatecznego instrumentu umożliwiającego działanie w nieprzewidzianych okolicznościach. W dostosowaniu technicznym WRF na rok 2020[2], sporządzonym na podstawie art. 6 rozporządzenia w sprawie WRF, kwota bezwzględna marginesu na nieprzewidziane wydatki na rok 2020 została określona na poziomie 5 096,8 mln EUR.

Komisja przedstawia dzisiaj projekt budżetu korygującego (PBK) nr 2/2020[3]. Obejmuje on zwiększenie środków na zobowiązania w dziale 3 „Bezpieczeństwo i obywatelstwo" o łączną kwotę 3 000,0 mln EUR w celu sfinansowania ponownego uruchomienia Instrumentu na rzecz wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych („ESI") na terenie Unii, aby pomóc państwom członkowskim w łagodzeniu skutków pandemii COVID-19 i zasilić dodatkowymi środkami Unijny Mechanizm Ochrony Ludności/rescEU w celu ułatwienia gromadzenia zapasów na większą skalę oraz koordynacji dystrybucji niezbędnych zasobów w całej Europie. To dodatkowe finansowanie uzupełnia inne zwiększenia środków w tym samym dziale o łączną kwotę 423,3 mln EUR, które Komisja zaproponowała już wcześniej w PBK nr 1/2020[4].

Biorąc pod uwagę brak możliwości przegrupowania środków w ramach działu 3 i zgodnie z wnioskiem, przedstawionym również w dniu dzisiejszym, dotyczącym zmiany rozporządzenia w sprawie WRF znoszącej ograniczenia w zakresie stosowania tego instrumentu[5], Komisja proponuje w PBK nr 2/2020 wykorzystanie łącznego marginesu na zobowiązania w pełnej kwocie dostępnej w ramach tego instrumentu szczególnego, tj. 2 042,4 mln EUR[6].

PBK nr 2/2020 towarzyszy ponadto wniosek[7] dotyczący zmiany decyzji (UE) 2020/265 w sprawie uruchomienia w 2020 r. instrumentu elastyczności[8]. We wniosku tym proponuje się zwiększenie proponowanej kwoty, która ma być uruchomiona, o 316,3 mln EUR, w związku z czym w 2020 r. zostanie uruchomione łącznie 1 094,4 mln EUR, co wyczerpie kwotę dostępną w ramach tego instrumentu szczególnego.

Oprócz tego Komisja proponuje, jako ostateczność, uruchomienie z marginesu na nieprzewidziane wydatki na 2020 r. kwoty w wysokości 714,6 mln EUR, aby zapewnić pełne finansowanie środków na zobowiązania związanych z wydatkami przewidzianymi w dziale 3 budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2020 powyżej pułapu zobowiązań.

---

1 Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.
2 COM(2019) 310 z 15.5.2019.
3 COM(2020) 170 z 2.4.2020.
4 COM(2020) 145 z 27.3.2020.
5 COM(2020) 174 z 2.4.2020.
6 Kwota ta uwzględnia pozostały margines z 2019 r. (1 316,9 mln EUR) udostępniony na 2020 r. w ramach „Dostosowania technicznego w odniesieniu do instrumentu szczególnego" przyjętego dzisiaj przez Komisję (COM(2020) 173 z 2.4.2020).
7 Pierwszy wniosek w sprawie zmiany tej decyzji towarzyszył PBK nr 1/2020, ale zastępuje się go niniejszym drugim wnioskiem.
8 COM(2020) 171 z 2.4.2020.

2. UZASADNIENIE URUCHOMIENIA ŚRODKÓW

2.1. WPROWADZENIE

Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych można przyznać na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/369 w przypadku trwających lub potencjalnych klęsk żywiołowych lub katastrof spowodowanych przez człowieka, gdy nadzwyczajna skala i skutki takich klęsk lub katastrof powodują poważne dalekosiężne konsekwencje humanitarne w co najmniej jednym państwie członkowskim, i tylko w wyjątkowych okolicznościach, kiedy żaden inny instrument dostępny państwom członkowskim i Unii nie jest wystarczający.

Koronawirus zespołu ostrej niewydolności oddechowej 2 (SARS-CoV-2) i wywołana przez niego choroba (COVID-19) zostały określone przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) najpierw jako stan zagrożenia zdrowia publicznego o zasięgu międzynarodowym[9], a następnie jako światowa pandemia[10]. W państwach członkowskich najbardziej dotkniętych pandemią pojawiły się już poważne i dalekosiężne skutki dla zdrowia publicznego, które stają się coraz bardziej dotkliwe, w miarę jak pandemia nabiera poważnego charakteru w coraz większej liczbie państw członkowskich.

Unijny Mechanizm Ochrony Ludności/rescEU[11] otrzymał zwiększone finansowanie w PBK nr 1 i 2/2020, uruchomiono Inicjatywę inwestycyjną w odpowiedzi na koronawirusa, która umożliwia wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych[12], a inne instrumenty unijne również przyczyniają się częściowo do opanowania stanu zagrożenia zdrowia publicznego. Skala i zakres tego wyzwania wymaga jednak skutecznego radzenia sobie z konsekwencjami humanitarnymi pandemii w Unii dotyczącymi zdrowia publicznego.

W świetle powyższego Komisja proponuje ponowne uruchomienie instrumentu na rzecz wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych („ESI") na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/369 i zmianę jego przepisów w związku z pandemią COVID-19[13].

2.2. MARGINES NA NIEPRZEWIDZIANE WYDATKI JAKO INSTRUMENT WYKORZYSTYWANY W OSTATECZNOŚCI

W art. 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie WRF margines na nieprzewidziane wydatki określa się jako ostateczny instrument umożliwiający działanie w nieprzewidzianych okolicznościach. Zgodnie z pkt 14 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami[14] Komisja przeanalizowała możliwości przesunięcia znacznych kwot w ramach istniejącego budżetu. W budżecie na 2020 r. Komisja zaproponowała już pełne wykorzystanie nieprzydzielonego marginesu w ramach pułapu zobowiązań w dziale 3. Oprócz tego uruchomiono kwotę 778,1 mln EUR z instrumentu elastyczności w ramach przyjętego budżetu. Nie ma zatem możliwości dalszego przegrupowania środków w ramach tego działu.

---

9 W dniu 30 stycznia 2020 r.

10 W dniu 11 marca 2020 r.

11 Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/EU z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924).

12 Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013, rozporządzenie (UE) nr 1301/2013 oraz rozporządzenie (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich i innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na wystąpienie epidemii COVID-19 [Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa], COM(2020) 113 final z 13.3.2020.

13 COM(2020) 175 z 2.4.2020.

14 Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

W PBK nr 1 i 2/2020 zaproponowano uruchomienie pozostałej kwoty dostępnej w ramach instrumentu elastyczności, co daje w sumie 1 094,4 mln EUR. Zakres łącznego marginesu na zobowiązania ogranicza się do wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz migracji i bezpieczeństwa, więc margines ten nie może zostać uruchomiony w celu sfinansowania środków związanych z pandemią COVID-19. Z tego względu Komisja proponuje dzisiaj zmianę rozporządzenia w sprawie WRF, aby znieść ograniczenie zakresu stosowania łącznego marginesu na zobowiązania[15] i uruchomić natychmiastowo pełną dostępną kwotę w celu sfinansowania Instrumentu na rzecz wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii i przeznaczenia kolejnych dodatkowych środków na rescEU przez przyjęcie PBK nr 2/2020. Ponieważ suma łącznego marginesu na zobowiązania i instrumentu elastyczności jest niewystarczająca do sfinansowania proponowanego zwiększenia środków na zobowiązania, uruchomienie marginesu na nieprzewidziane wydatki na 2020 r. jest jedynym dostępnym – ostatecznym – instrumentem umożliwiającym sfinansowanie pozostałych dodatkowych wydatków powyżej pułapu dla działu 3.

2.3. WPŁYW NIEPRZEWIDZIANYCH OKOLICZNOŚCI NA BUDŻET W 2020 R.

Komisja proponuje uruchomienie 714,6 mln EUR z marginesu na nieprzewidziane wydatki w celu sfinansowania dodatkowych potrzeb związanych z ponownym uruchomieniem ESI.

Odpowiadające im środki na płatności zostaną sfinansowane w ramach pułapu płatności na 2020 r. (i w dalszym okresie). Nie ma potrzeby uruchomienia marginesu na nieprzewidziane wydatki w odniesieniu do płatności.

3. KOMPENSOWANIE MARGINESU NA NIEPRZEWIDZIANE WYDATKI W RAMACH PUŁAPÓW WRF

W art. 13 ust. 3 rozporządzenia w sprawie WRF zawarto wymóg stanowiący, że kwoty udostępniane dzięki uruchomieniu marginesu na nieprzewidziane wydatki są w pełni kompensowane w marginesach na bieżący rok budżetowy lub kolejne lata budżetowe.

Zgodnie z art. 13 ust. 4 rozporządzenia w sprawie WRF kwot w ten sposób kompensowanych nie uruchamia się w kontekście WRF, aby nie dopuścić do przekroczenia kwot pułapów środków na zobowiązania i środków na płatności określonych w WRF na bieżący rok budżetowy i kolejne lata budżetowe. W konsekwencji uruchomienie marginesu na nieprzewidziane wydatki w odniesieniu do środków na zobowiązania na 2020 r. w dziale 3 i związane z tym kompensowanie musi być zgodne z łącznym pułapem zobowiązań na 2020 r., będący ostatnim rokiem obowiązywania obecnych WRF.

Komisja proponuje, aby proponowane zwiększenie wydatków w dziale 3 zostało skompensowane w nieprzydzielonym marginesie dostępnym w ramach pułapu wydatków dziale 5 „Administracja”.

Po tym kompensowaniu pozostaną jeszcze marginesy w łącznej wysokości 633,7 mln EUR w ramach pułapów wydatków następujących działów:

- 514,0 mln EUR w dziale 2 „Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne”;
- 103,4 mln EUR w dziale 4 „Globalny wymiar Europy”;
- 16,2 mln EUR w dziale 5 „Administracja”.

W ramach pozostałych pułapów wydatków nie będzie dostępny żaden margines.

[15] COM(2020) 174 z 2.4.2020.

Łączny pułap zobowiązań na cały okres objęty WRF pozostanie bez zmian.

4. ELEMENTY DODATKOWE

Przypomina się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, że publikacja niniejszej decyzji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej powinna nastąpić nie później niż publikacja budżetu korygującego nr 2/2020, zgodnie z art. 13 ust. 1 ostatnie zdanie rozporządzenia w sprawie WRF.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia marginesu na nieprzewidziane wydatki w 2020 r. w celu zapewnienia państwom członkowskim wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i zasilenia Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności/rescEU dodatkowymi środkami w reakcji na pandemię COVID-19

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w sprawach budżetowych i należytego zarządzania finansami[16], w szczególności jego pkt 14,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje,

(1) W art. 13 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013[17] ustanowiono margines na nieprzewidziane wydatki w wysokości nieprzekraczającej 0,03 % dochodu narodowego brutto Unii.

(2) Zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013 Komisja obliczyła bezwzględną kwotę marginesu na nieprzewidziane wydatki na 2020 r. w swoim komunikacie z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie dostosowania technicznego ram finansowych na 2020 r. do zmian DNB [18].

(3) Komisja zbadała wszelkie inne możliwości finansowe pozwalające działać w nieprzewidzianych okolicznościach w ramach pułapu wydatków na 2020 r. w dziale 3 („Bezpieczeństwo i obywatelstwo") określonego w wieloletnich ramach finansowych („WRF"). Komisja zaproponowała, aby w dziale 3 WRF w 2020 r. wykorzystać łączny margines na zobowiązania w łącznej kwocie 2 392 402 163 EUR i uruchomić z instrumentu elastyczności łączną kwotę 1 094 414 188 EUR. Uruchomienie marginesu na nieprzewidziane wydatki jest jednak konieczne, aby zaspokoić potrzeby wynikające z pandemii COVID-19 przez zwiększenie środków na zobowiązania w dziale 3 WRF w budżecie ogólnym Unii na rok budżetowy 2020 powyżej pułapu dla tego działu, jak proponuje się w projekcie budżetu korygującego nr 2/2020[19].

(4) Uwzględniając tę bardzo szczególną sytuację, warunek ostatecznego instrumentu określony w art. 13 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013 jest spełniony.

(5) Niniejsza decyzja powinna wejść w życie w tym samym dniu co korekta budżetu na 2020 r., ponieważ margines na nieprzewidziane wydatki umożliwia sfinansowanie niektórych działań wykraczających poza pułap określony w WRF dla budżetu na 2020 r.

---

16 Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

17 Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884).

18 Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 15 maja 2019 r. – Dostosowanie techniczne ram finansowych na 2020 r. do zmian DNB (COM(2019) 310).

19 COM(2020) 170 z 2.4.2020.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W ramach budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2020 uruchamia się margines na nieprzewidziane wydatki w celu udostępnienia środków na zobowiązania w kwocie 714 558 138 EUR powyżej pułapu zobowiązań w dziale 3 („Bezpieczeństwo i obywatelstwo”) wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 2

Kwota 714 558 138 EUR, o której mowa w art. 1, jest kompensowana w marginesie roku budżetowego 2020 w dziale 5 „Administracja”.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania *w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*